

Galeb

BROJ 122 · GODINA XIX · LIPANJ 2022.

**Potpisan KUU,
proširena primjena**

Najava:
**12. kongres STUH,
Baška Voda,
11. 11. 2022.**

SADRŽAJ

Aktivnosti STUH	3
Iz regija	6
Međunarodna suradnja.	9
Aktivnosti središnjice	11
Iz medija	12
Pravna pitanja.	16
Adresar članova tijela	19

Galeb

GLASILO SINDIKATA TURIZMA
I USLUGA HRVATSKE

Broj 122, Godina XIX, lipanj 2022.

Za izdavača: STUH

Uredila:

Maja Mirt

Grafičko oblikovanje i priprema: *Urednik d.o.o.*

Tisk: *Intergrafika TTŽ d.o.o.*, Zagreb

Glasilo izlazi tromjesečno

CIJENA OGLASA:

1/1 stranica 2.000,00 kuna

1/2 stranice 1.000,00 kuna

1/4 stranice 500, kuna

10000 Zagreb, Krešimirov trg 2

Telefon: +385 1 4655 620, telefax: +385 1 4655 012

e-mail: stuh@stuh.hr

Galeb online: www.stuh.hr

NAJAVA:

12. kongres Sindikata turizma i usluga Hrvatske

Baška Voda
Grand Hotel Slavija
11. studenog 2022.

Temeljem ovlasti iz čl. 20. Statuta Sindikata turizma i usluga Hrvatske, Predsjedništvo je na 19. sjednici održanoj 22. 12. 2021. godine donijelo Odluku o održavanju 12. kongresa Sindikata turizma i usluga Hrvatske.

Na Kongresu će 71 zastupnica i zastupnika birati predsjednika/predsjednicu STUH-a, članove Predsjedništva STUH-a, članove Nadzornog odbora STUH-a i članove Statutarne komisije STUH-a.

Na Kongresu će se, kao i uvijek, usvajati Izvješće o radu STUH-a za mandatno razdoblje 2016. – 2022. i usvajat će se programski dokumenti – deklaracije.

Lovre Raffanelli i Branislav Dimitrijević dobitnici su ovogodišnjih nagrada SSSH – povelja Srce sindikalne solidarnosti!

Na godišnjem svečanom obilježavanju Medunarodnog praznika rada u povodu kojega Savez samostalnih sindikata Hrvatske nagrađuje svoje istaknute sindikalne aktiviste nagradom Srce sindikalne solidarnosti i poveljama Srce sindikalne solidarnosti, ove su godine povelje dobila čak dvojica sindikalista iz redova Sindikata turizma i usluga Hrvatske.

Lovre Raffanelli, regionalni je povjerenik STUH-a za 4. sindikalnu regiju koji godinama kontinuirano daje značajan doprinos u borbi za zaštitu radničkih prava i jačanju ugleda STUH-a i SSSH, a posebno treba istaknuti taj njegov doprinos u vrijeme pandemije COVID-19, odnosno u 2021. godini.

Nedostatak prihoda u hotelima Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije, koje su područja djelovanja kolege Lovre, nametnuo je poslodavcima u prvom dijelu godine razmišljanja da smanje broj stalno zaposlenih radnika, odnosno plaće onima koji ostaju u radnom odnosu. U višekratnim pregovorima u većem broju hotela, Lovre je uspio u svim društвima pregovorima sklopiti sporazume koji su, u prvom redu, spriječili otkazivanje ugovora o radu, ali su i radnicima koji su već dio godine proveli na takozvanom čekanju, osigurali nešto umanjenu, ali sigurnu i redovitu mjesечnu isplatu plaća. Kada je sezona ipak krenula uz dolazak zadovoljavajućeg broja gostiju, u znatnom broju hotela Lovre je dogovorio stimulacije i nagrade za vrijeme odrжivanja turističke sezone i na taj način umanjio pad prihoda radnika u prošloj godini, što je u konačnici rezultiralo zadovoljnim članovima i zadržavanjem broja članova u tim društвima. Među ugroženim članstvom dominirale su žene koje su se obraćale i našoj Sekciji žena koja je, u suradnji s kolegom Lovrom, uspješno te probleme rješavala. Redovito je održavao sastanke sa sindikalnim povjereništвima, odrжivao koordinacije sindikalnih povjerenika na nivou županija, na taj način prezentirajući članstvu aktivnosti koje poduzima Sindikat u zaštiti i uvećanju njihovih prava, smanjujući među radnicima prisutno nezadovoljstvo koje je moglo rezultirati značajnjim padom i gubitkom članova.

Branislav Dimitrijević dolazi iz Sindikalne podružnice STUH-a Jadran d.d. Crikvenica u kojoj je dugogodišnji aktivist i član Radničkog vijeća. Rođen je 21.9.1961. godine, ima radni staž od 36 godina i član je STUH-a više od 20 godina. Obnašao je dužnost predsjednika Radničkog vijeća Jadran d.d. Crikvenica, a u sadašnjem je mandatu je aktivni član tog tijela.

U razdoblju od 1. ožujka 2021. do 28. veljače 2022. godine, Branislav Dimitrijević se iskazao u učlanjivanju novih članova i svojim radom u Radničkom vijeću u interesu radnika Društva. Kolega je u prethodnom razdoblju učlanio dvadesetak novih članova/ica, a među njima su i radnici trećih zemalja čiju važnost prilagodbe u drugoj zemlji i zaštitu njihovih radnih prava je kolega Branislav na vrijeme prepoznao. Kolega Branislav je napravio pionirski posao u našem Sindikatu s učlanjivanjem stranih radnika, što je i dio projekta čiji je STUH jedan od inicijatora.

Upravo svojim radom i djelovanjem pridonio je razvoju sindikalnog pokreta u Sindikalnoj podružnici, temeljenog na solidarnosti i zajedništvu među članovima i sindikatima. U vremenima kada nam je u fokusu jačanje Sindikata, ali i osnaživanje radnika na razni društva, puno se radi i na edukaciji članova/ica što je samo jedan od alata dobivanja osviještenih članova, a kolega Branislav je svakako jedan od njih.

Čestitamo kolegama Lovri i Branislavu!

Zajedničko priopćenje za javnost sindikata i HUP-a:

Potpisan je novi Kolektivni ugovor ugostiteljstva

Zagreb, 26. travanj 2022.

OBJAVA ZA MEDIJE

Novim Kolektivnim ugovorom minimalne plaće u ugostiteljstvu rastu od 5 do 12 posto

Iako se turistički sektor još uvijek oporavlja od gubitaka prouzrokovanih pandemijom i pred vratima je još jedna nepredvidljiva sezona, nastavlja se s trendom povećanja prava zaposlenih. Poslodavci i sindikati napominju da je ključno da svi dionici u turizmu razmišljaju kako mogu osigurati što konkurentnije uvjete rada u odnosu na zemlje u okruženju.

Predstavnici sindikata u ugostiteljstvu i HUP-Udruge ugostiteljstva i turizma uspješno su završili još jedan ciklus pregovora i dogovorili novi Kolektivni ugovor ugostiteljstva (KUU) koji će povećati minimalne bruto plaće zaposlenih u djelatnosti ugostiteljstva. Uz povećanje plaće, Kolektivnim ugovorom definirana su i druga materijalna prava zaposlenih, značajno iznad zakonski propisanih, što unatoč izazovnim vremenima za turistički sektor prati 20 godina dugu tradiciju uspješnog pregovaranja sindikata i poslodavaca u ovom sektoru.

Povećanje bruto plaće bez dodataka zaposlenima u ugostiteljstvu dogovoreno je u 4 razreda prema složenosti poslova, od najnižeg povećanja od 5 posto do najvišeg od čak 12 posto. Tako je za prva dva razreda (jednostavni poslovi i manje zahtjevni poslovi), koji se odnose na čistačice, spremacice, servire, portire, nosače prtljage, odnosno sobarice, pomoćne konobare, pomoćne kuhare, pomoćne recepcionare, pomoćne slastičare i slično osigurano povećanje bruto plaće za 10, odnosno 12 posto. Za konobare, kuhare, slastičare, recepcionare, konobare specijaliste, kuhare specijaliste, koji pripadaju u druga 2 razreda (zahtjevniji poslovi i vrlo zahtjevni poslovi), osigurano je povećanje bruto plaće za 6, odnosno 5 posto.

„Iako se turistički sektor još uvijek oporavlja od gubitaka prouzrokovanih pandemijom Covida-19 i pred nama je još jedna izazovna i nepredvidljiva turistička sezona, nastavljamo s trendom povećanja plaća i drugih prava zaposlenih. Ljudi su temelj kvalitetne turističke usluge i u Hrvatskoj svi koji radimo i odlučujemo u turizmu moramo stvarati konkurentne uvjete rada u odnosu na zemlje u okruženju. Ponosni smo na dugogodišnju tradiciju uspješne suradnje s našim sindikatima, i u dobrom vremenima i u lošim godinama kakve smo upravo preživjeli, jer jedino međusobnim razumijevanjem i dogovorom oko ključnih stvari možemo graditi kvalitetan okvir za jačanje i nastavak razvoja našeg sektora“, izjavio je Željko Kukurin, predsjednik HUP-Udruge ugostiteljstva i turizma.

Kolektivni ugovor ugostiteljstva potpisani je za naredne 2 godine, primjenjuje se od 1. travnja 2022. do 31. prosinca 2023., dok se nove minimalne bruto plaće primjenjuju od 1. lipnja 2022. godine.

Eduard Andrić, predsjednik Sindikata turizma i usluga Hrvatske ovim je povodom naglasio: „Potpisivanjem Kolektivnog ugovora ugostiteljstva, našim članovima, ali kada proširimo Kolektivni ugovori i svim radnicima u ovoj djelatnosti, osiguravamo prava koja su imali i do sada, te povećavamo plaće kroz četiri razreda složenosti poslova u turizmu i ugostiteljstvu. Nismo zadovoljni s tim povećanjem jer i dalje tvrdimo da je plaća i sigurnost radnog mjesta najbitniji razlog odliva naše stručne radne snage izvan Hrvatske. Nastaviti ćemo zajedno s poslodavcima vršiti pritisak na Vladu da porezno rastereti ovu djelatnost, a na poslodavce da s nama dogovore veće plaće i da zainteresiramo naše radnike da se školuju i rade u turizmu i ugostiteljstvu, jer je nesporna činjenica da su oni poslodavcu najbolji, najvrjedniji i najjeftiniji.“

Marina Cvitić, predsjednica Sindikata Istre, Kvarnera i Dalmacije izjavila je: „Minimalne bruto plaće bez dodataka za temeljna ugostiteljska radna mjesta (kuhar, konobar, slastičar, recepcionar..) ovime su za 15 % više od propisane minimalne plaće RH, a za specijalističke poslove 37 % više. Naravno da te plaće u sadašnjim uvjetima nisu dosta, ali je zagarantiran iznos ispod kojega ni jedan poslodavac ne može isplaćivati. S druge strane, kroz kolektivne ugovore na razini društava ugovaramo znatno više plaće, a osim plaća na razini društava ugovaraju se i dodatna materijalna prava. Vrijeme ispred nas je zaista izazovno, nadamo se ipak bolje nego što je vrijeme iza nas, a onda vjerujemo da već nakon sezone možemo zajedno razgovarati i o većim plaćama. U ovom momentu interes nam mora biti zajednički, a to je zadržavanje kvalitetnih kadrova, te povratak onih koji su nas napustili. To možemo samo kroz veće plaće i bolje uvjete rada, a to nam onda garantira i kvalitetu po kojoj smo poznati.“

Sindikati i poslodavci očekuju da će resorno Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike i ovog puta donijeti odluku o proširenoj primjeni ovog granskog Kolektivnog ugovora koja je bitna jer ugostiteljima koji nisu članovi HUP-a

ili nemaju sklopljen kućni kolektivni ugovor također omogućuje korištenje preraspodjele radnog vremena zaposlenika u maksimalnoj trajanju – 60 sati unutar 6 mjeseci i mogućnost korištenja skraćenog dnevnog odmora od 8 sati. Takva fleksibilnost je važna zbog specifične dinamike poslovanja u turističkoj sezoni. Uz fleksibilnost, proširena primjena Kolektivnog ugovora ugostiteljstva osigurava i ujednačavanje radnih uvjeta i uvjeta poslovanja za sve u turizmu, ali i suzbijanje nelojalne konkurenčije.

Priopćenje za medije:

Proširena primjena izmjene Kolektivnog ugovora za ugostiteljstvo

Zagreb, 31. svibnja 2022.

U Narodnim novinama (NN 58/2022) objavljena Odluka ministra kojom se Kolektivni ugovor ugostiteljstva proširuje na sve poslodavce i radnike u Republici Hrvatskoj u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane.

Kolektivni ugovor ugostiteljstva potpisana je za naredne 2 godine, primjenjuje se od 1. travnja 2022. do 31. prosinca 2023., dok se nove minimalne bruto plaće primjenjuju od 1. lipnja 2022. godine.

Novi Kolektivni ugovor ugostiteljstva (KUU) koji je povećao minimalne bruto plaće zaposlenih u djelatnosti ugostiteljstva. Uz povećanje plaća, kolektivnim ugovorom definirana su i druga materijalna prava zaposlenih, značajno iznad zakonski propisanih, što unatoč izazovnim vremenima za turistički sektor prati 20 godina dugu tradiciju uspješnog pregovaranja sindikata i poslodavaca u ovom sektoru..

„Prije covid krize u turizmu nam je nedostajao svaki treći radnik, a kriza kroz koju prolazimo je dodatno akcelerirala negativne trendove. Moramo drastično promijeniti uvjete rada u turizmu ako želimo ostati konkurentni. Hrvatsko gospodarstvo nema alternativu turizmu koji čini više od 20 % BDP-a, te ako država i poduzetnici ubrzano ne povećaju plaće i promjene uvjete rada u turizmu suočiti ćemo s padom kvalitete i posljedično s događanjem turizma niske dodane vrijednosti. Stoga pozdravljamo odluku ministra kojom se proširuje Kolektivni ugovor na sve poslodavce i radnike u hotelijerstvu i ugostiteljstvu, a koja ima za cilj povećati sva minimalna primanja. Ali isto tako, naglašavamo da je izazov za poslodavce, socijalne partnere i Vladu puno veći ako se želimo baviti turizmom visoke dodane vrijednosti, što Hrvatska ima priliku i zaslужuje,“ istaknuo je Željko Kukurin, predsjednik HUP Udruge ugostiteljstva i turizma.

Eduard Andrić, predsjednik Sindikata turizma i usluga Hrvatske ovim je povodom naglasio: „Potpisivanjem Kolektivnog ugovora ugostiteljstva, a sada nakon što je njegova primjena Odlukom ministra i proširena na sve radnike i poslodavce iz djelatnosti ugostiteljstva i pružanja usluga smještaja i prehrane u Republici Hrvatskoj, osiguravamo našim članovima i svim radnicima zaposlenim u ovoj djelatnosti sva dodatna prava (pravo na isplatu

dodatak na radni staž od 0,5 % po svakoj godini staža, dodatka za otežane uvjete rada, noćni, smjenski, prekovremeni i rad nedjeljom, blagdanima i u neradne dane, pravo na isplatu solidarnih pomoći, jubilarnih nagrada, troškova prijevoza, dnevnice za službeni put, terenskog dodatka, naknade za odvojeni život, dara djetetu i dr.), a koja prava radnici ne ostvaruju temeljem Zakona o radu, uz povećanje minimalne bruto plaće kroz četiri razreda složenosti poslova u ugostiteljstvu. Značajna novina je da će se sukladno Izmjenama i dopunama Zakona o minimalnoj plaći, minimalna bruto plaća bez dodataka primjenjivati za svaki ugovereni razred, što znači da ćemo u djelatnosti ugostiteljstva imati četiri minimalne bruto plaće ovisno o složenosti poslova svakog ranog mjesta, a koje su znatno više i povoljnije od zakonske minimalne plaće. Međutim, i nadalje nismo zadovoljni tim povećanjem jer i dalje tvrdimo da je plaća i sigurnost radnog mjesta najbitniji razlog odliva naše stručne radne snage van Hrvatske. Nastaviti ćemo zajedno s poslodavcima vršiti pritisak na Vladu da porezno rastereti ovu djelatnost, a na poslodavce da s nama dogovore veće plaće i da zainteresiramo naše radnike da se školuju i rade u turizmu i ugostiteljstvu, jer je nesporna činjenica da su oni poslodavcu najbolji, najvrijedniji i najjeftiniji.“

„Dvije vrlo teške i izazovne godine, kako za poslodavce, tako i za radnike su iza nas, godine u kojima Kolektivni ugovor ugostiteljstva nije bio proširen na sve poslodavce iz ove djelatnosti, (u jednom trenutku dogovorno i suspendiran na određeno vrijeme), u kojima se efektivno radilo kratko vrijeme, ali kada se radilo, radilo se vrlo intenzivno. Vjerujemo da je to iza nas, da se neće ponoviti i da nam slijedi vrijeme u kojem ćemo zajedno raditi na tome da svaki turistički i ugostiteljski radnik ima dostojna prava i dostojnu plaću i primanja za život, ali i uvjete rada. Kolektivnim ugovorom ugostiteljstva, a posebno donošenjem Odluke o proširenoj primjeni na sve poslodavce, učinjen je tek mali pomak. Dobar početak turističke sezone ulijeva nam optimizam, pa se nadamo da ćemo ohrabreni rezultatima, dijalogom socijalnih partnera naći način za dodatno povećanje plaće radnika u narednom periodu, jer to je jedini način da zadržimo naše domaće kvalitetne radnike, koji jamče kvalitetu po kojoj je naš turizam poznat,“ izjavila je Marina Cvitić, predsjednica Sindikata Istre, Kvarnera i Dalmacije.

Bluesun: dogovorena isplata nagrade svim radnicima za vrijeme turističke sezone

Udruštvo Bluesun, u Hotelu Alga, 21. lipnja održan je hitan sastanak predstavnika STUH-a i Uprave Društva. Iako su većem broju radnika nakon pregovora prije početka sezone kroz novi Tarifni prilog povećani koeficijenti, a time i plaće, predstavnici STUH-a zatražili su od Uprave Društva dodatnu isplatu nagrada svim radnicima za vrijeme turističke sezone, s obzirom na veliki nedostatak radnika koji uzrokuje povećani obim poslova svih zaposlenih, a posebno radnika iz domaćinstva (spremačice, sobarice, pomoćno osoblje i dr.) i onih čija su primanja najslabije plaćena. Joško Vitlić,

sindikalni povjerenik STUH-a, detaljno je informirao Upravu o aktualnoj situaciji i nezadovoljstvu radnika zbog situacije za koju su radnici najmanje odgovorni i koji su već na početku sezone zbog dodatnih napora iscrpljeni.

Predstavnici Uprave svjesni su problema i posljedica zbog nedostatka radnika, a tijekom idućeg tjedna predložiti će STUH-u model dodatnog nagrađivanja najugroženijih kategorija radnika za mjesec lipanj, dok će za ostale radnike, uz model isplate stimulacija za svo vrijeme sezone u kolovozu, predložiti visinu nagrade koja će biti isplaćena svim zaposlenim radnicima u rujnu.

Na sastanku su ispred STUH-a, osim sindikalnog povjerenika Joška Vitlića, sudjelovali i ostali članovi Povjereništva, regionalni povjerenici Lovre Raffanelli i Svetislav Džale te tajnica i pravna savjetnica Sindikata Sunčica Benović.

Hoteli Maestral: usklađivanje Tarifnog priloga KU s KUU

Uotelima Maestral d.o.o. u Hotelu Uvala u Dubrovniku, dana 22. svibnja, na inicijativu STUH-a koji okuplja većinski broj članova sindikata, održan je sastanak s predstavnicima Uprave Društva na kojem su teme bile primjena osnovice za obračun plaće radnicima, usklađenje Tarifnog priloga KU s Kolektivnim ugovorom ugostiteljstva, nagrađivanje radnika te ostala aktualna pitanja od važnosti za radno-pravni status radnika u Društvu.

Predsjednik Uprave Josip Prkačin detaljno je izvijestio sudionike sastanka o trenutnom stanju u Društvu, kao i o planovima za budući rast i razvoj, s napomenom da veliku pozornost daje očuvanju radnih mesta i uvjetima rada radnika kojih je čak 85 posto domicilnih i uglavnom starije dobi. S obzirom na to da je u posljednje tri godine iz svima poznatih razloga Društvo pretrpjelo velike gubitke, a da su rezultati ovogodišnje turističke sezone još uvijek nepredvidivi, Uprava je predložila nagrađivanje radnika tijekom cijele turističke sezone, a u rujnu, ovisno o rezultatima poslovanja u 2022. godini, isplatu dodatnih nagrada svim zaposlenim radnicima, o čemu će se potpisati poseban Sporazum sa Sindikatom.

Na sastanku je također dogovorena hitna izmjena postojećeg Tarifnog priloga, koji je sastavni dio Kolektivnog ugovora, s ciljem njegova usklađivanja s Kolektivnim ugovorom ugostiteljstva (NN 50/22) koji je Sindikat turizma i usluga Hrvatske potpisao s Hrvatskom udrugom poslodavaca – Udrugom ugostiteljstva i turizma, a kojim su utvrđene minimalne bruto plaće bez dodataka, razvrstane u četiri razreda, ovisno o grupama složenosti poslova. Naime, sukladno Izmjenama i dopunama Zakona o minimalnoj plaći u djelatnosti ugostiteljstva i pružanja usluga prehrane i smještaja svi poslodavci u Republici Hrvatskoj koji obavljaju navedene djelatnosti od 1. lipnja 2022. bit će u obvezi primjenjivati navedeni Kolektivni ugovor, s obzirom na to da je njegova primjena Odlukom ministra rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike proširena, a što znači da je u odnosu na Zakon o radu koji ne uređuje plaće i veliki broj materijalnih prava radnika u djelatnosti, direktni izvor znatno povoljnijih prava u odnosu na ostale djelatnosti u RH. Naime, u Kolektivnom je ugovoru, osim minimalnih bruto plaća, uređena obveza prema kojoj je poslodavac dužan isplatiti radnicima niz dodataka na osnovnu plaću i solidarnih pomoći koje se u ostalim djelatnostima nisu u obvezi isplaćivati, a što uz povećanje plaća znatno pridonosi poboljšanju uvjeta rada svih zaposlenih radnika.

Sukladno navedenom u društvu Hoteli Maestral d.d.inicirane su izmjene tj. povećanje koeficijenata za veći broj radnih mesta u razredu jednostavnih poslova (čistačice, spremičice, servir, portir, nosač prtljage i drugi slični poslovi) na način da će se istima povećati koeficijenti složenosti poslova, a što će u konačnici utjecati na povećanje osnovne plaće i na koju će se dodatno obračunati i isplaćivati svi pripadajući dodaci utvrđeni Kolektivnim ugovorom.

Sa predstvincima Uprave također je dogovoren početak kolektivnih pregovora u rujnu ove godine kako bi se do kraja godine dogovorile plaće i ostali uvjeti rada za naredni period. Na sastanku su u ime STUH-a sudjelovali sindikalna povjerenica Željka Vučina, područna povjerenica Dolores Luijć, regionalni povjerenik Lovre Raffanelli i tajnica i pravna savjetnica Sindikata Sunčica Benović.

Pregоворi Hotel Hvar

Na Hvaru dinamično: pregovori i sastanci u hotelima Sunčani Hvar, Heliosfaros i društvu Jelkom

Na inicijativu Sindikata turizma i usluga Hrvatske 18. svibnja održani su pregovori u Hotelu Hvar u Jelsi na Hvaru između predstavnika Sindikata i Uprave Društva. Od Uprave je zatraženo hitno uskladivanje obraćunske osnovice plaće s Kolektivnim ugovorom Društva i s nedavno potpisanim Kolektivnim ugovorom ugostiteljstva koji je STUH ispregovarao s HUP-om i kojim je, uz povećanje plaće za sve zaposlene u sektoru ugostiteljstva i turizma, ugovorena i isplata niza materijalnih prava i dodatka na plaće koja nisu utvrđena Zakonom o radu. Dogovoren je i upućivanje, odnosno sindikalno organiziranje Ukrajinaca koji su počeli raditi u Hotelu. Na pregovorima su ispred Sindikata sudjelovali sindikalni povjerenik Matko Serjavić, regionalni povjerenik Lovre Raffanelli i tajnica i pravna savjetnica Sindikata Sunčica Benović.

Istoga dana u Hotelu Jelkom u Jelsi na Hvaru održan je sindikalni sastanak s članovima Podružnice i Radničkog vijeća nakon trećeg kruga pregovora za Kolektivni ugovor.

U Sunčanom Hvaru su u tijeku pripreme za izbore za Radničko vijeće. Stalni radnici su s oduševljenjem prihvatali vi-

Jelkom d.o.o.

jest o besplatnom topnom obroku koji je u pregovorima osigurao Sindikat turizma i usluga Hrvatske, kao i isplatama nagrada za radne rezultate u visini od 5.000,00 kn, a koje će primiti svi zaposleni za vrijeme trajanja turističke sezone. Sa sindikalnim povjerenikom Nikšom Buzolićem su dogovorene aktivnosti sindikalnog učlanjivanja radnika u sklopu svih hotela unutar Društva, a posebno mladih radnika.

Dan ranije, 17. svibnja, regionalni povjerenik Lovre Raffanelli i tajnica i pravna savjetnica Sindikata Sunčica Benović održali su sastanak sa sindikalnim povjerenikom STUH-a Ivicom Matkovićem u društvu Heliosfaros u Starom Gradu na Hvaru na kojem se razgovaralo o učlanjivanju mladih i stranih radnika zaposlenih u Hotelu.

Sunce hoteli

Dana 9. svibnja je na pregovorima u Sunce hotelima dogovorena ranija primjena novog Tarifnog priloga pa time od 1. svibnja 2022. dolazi do povećanja plaće radnicima od 7 do 17 posto. S predstvincima Uprave također je dogovoren sastanak u lipnju, a na njemu će se razgovarati o dodatnom nagradovanju svih radnika za radne rezultate za cijelo vrijeme trajanja turističke sezone.

Na sastanku su u ime STUH-a sudjelovali članovi Povjereništva Sindikalne podružnice – Mario Baković, Joško Vitlić i Darjan Vitlić, pravna savjetnica i tajnica Sindikata Sunčica Benović i regionalni povjerenici Svetislav Džale i Lovro Raffanelli.

Kolektivni pregovori u nacionalnim parkovima

Dana 25. ožujka 2022. u službenim prostorijama JU NP Paklenica u održan je sastanak predstavnika Sindikata turizma i usluga Hrvatske s Anjom Bagarić, glavnom savjetnicom u Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja i Natalijom Andačić, ravnateljicom JU NP Paklenica radi dogovora o aktualnoj situaciji i sadržaju kolektivnog ugovora za koji je STUH pokrenuo inicijativu za pregovore u veljači ove godine.

Predsjednik STUH-a Eduard Andrić naglasio je potrebu boljeg reguliranja materijalnih prava radnika kroz kolektivni ugovor kojim će se posebno urediti specifičnosti uvjeta rada u JU NP Paklenica i s tim u vezi prava na adekvatne dodatke na plaću radnika.

Sukladno navedenom, Sunčica Benović, tajnica i pravna savjetnica STUH-a pripremila je za prvi krug pregovora, koji je održan 13. travnja 2022. u Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, Prijedlog kolektivnog ugovora, uz analizu postojećih radnih mesta i visine dodataka za uvjete rada.

Nakon drugog kruga pregovora, 3. ožujka 2022., potpisani je novi Kolektivni ugovor za JU NP Brijuni na rok od četiri godine. Zaposleni su zadržali sva prava iz dosadašnjeg Kolektivnog ugovora, uz dodatno ugovorene dodatke na plaću i isplatu prigodnih nagrada.

Pregovarački odbor STUH-a činili su predsjednik Sindikata Eduard Andrić, tajnica i pravna savjetnica Sindikata Sunčica Benović

i sindikalni povjerenik u Brijunima Dubravko Matić, uz predstavnike Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika RH, te Sindikata pomoraca Hrvatske. U ime JU NP Brijuni pregovorima je prisustvovao ravnatelj Ustanove dr. sc. Marno Milotić, glavna savjetnica u Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja Anja Bagarić i načelnik Sektora za pravne poslove Igor Vuković.

Sindikat turizma i usluga Hrvatske, kao većinski sindikat u svim nacionalnim parkovima u Republici Hrvatskoj, inicirao je i kolektivne pregovore za novi kolektivni ugovor u JU NP Plitvička jezera i JU NP Paklenica pa se očekuju kolektivni pregovori i u tim ustanovama, a u konačnici i novi kolektivni ugovori.

Pregovori o povećanju plaća u vodećim zagrebačkim hotelima

Na inicijativu STUH-a početkom lipnja održani su pregovori o povećanju plaće radnicima u vodećim hotelima u Gradu Zagrebu: HUP-u, Hotelu Dubrovnik i Esplanade.

Kako je popunjeno, a time i poslovanje vodećih gradskih hotela u Gradu Zagrebu, već sada na razini 2019. godine STUH je zatražio hitnu intervenciju poslodavaca na području plaće budući da su plaće zbog pandemijskih godina, a sada i zbog inflacije i rasta troškova života, nedostatne za podmirivanje temeljnih život-

nih potreba zaposlenih radnika i njihovih obitelji.

Od predstavnika poslodavaca zatraženo je povećanje osnovice i koeficijenata za sva radna mesta, uz dodatno nagrađivanje za vrijeme ljetnih mjeseci kada je obim poslova povećan. U Hotelu Dubrovnik većina radnika potpisala je Peticiju za hitno povećanje plaće i dodatno zapošljavanje radnika, s obzirom na to da je sadašnji broj zaposlenih nedovoljan za pružanje kvalitetnih usluga prema gostima koji to opravdano očekuju od hotela u srcu grada.

Novog zapošljavanja nema jer nitko ne želi raditi za plaću koja im se nudi i uz to raditi vikendom. U HUP-u su predstavnici poslodavca ponudili prijedlog novog Tarifnog priloga kojim bi se svim radnicima povećao koeficijent radnog mesta, a time i osnovna plaća, uz nagrađivanje do kraja 2022. g.

U Hotelu Esplanade očekuju se daljnji pregovori sa STUH-om, a poslodavac je u svibnju nešto podigao plaće i dodatno nagradio radnike, ali to nije trajnije rješenje pa se na pregovorima očekuje dogovor o dodatnom i trajnom povećanju.

Pleter usluge d.o.o. - nova sistematizacija

Dana 11. svibnja 2022. predstavnici Sindikata turizma i usluga Hrvatske: predsjednik Sindikata Eduard Andrić, tajnica i pravna savjetnica Sunčica Benović i sindikalna povjerenica u Pleter uslugama d.o.o. Božica Ivančić održali su u tom Društву zajednički sastanak s predstvincima Uprave, na čelu s predsjednikom Uprave Martinom Puljić i predstvincima ostalih sindikata koji u Društvu djeluju: Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika RH i Samostalnog vojnog sindikata.

Sastanak je održan kako bi se raspravio Prijedlog Odluke o reorganizaciji upravnog dijela Društva, a koji ima za svrhu uspostavu fleksibilne i efikasne organizacije koja će uspješno odgovoriti na izazove koji se pred Društvo postavljuju.

Predstavnici STUH-a upozorili su predstavnike Uprave na potrebu nove sistematizacije kako bi se plaće zaposlenih u dijelu ugostiteljstva, pripreme hrane i pružanja smještaja uskladile s novim Kolektivnim ugovorom ugostiteljstva, a što je potrebno napraviti najkasnije do kraja svibnja. Na taj će način doći do značajnog po-

većanjem plaće za radnike u navedenim djelatnostima, a dogovoren je i isplata regresa u visini 1200 kn koja će svim radnicima biti isplaćena u lipnju.

Predstavnici Uprave informirali su Sindikat da se na prijedlogu nove sistematizacije već radi, a da će konačni Prijedlog uputiti Sindikatu na očitovanje do kraja mjeseca svibnja.

Suradnja STUH-a i SUT-a pri pomoći sezonskim radnicima iz Makedonije u Hrvatskoj već ostvaruje konkretnе rezultate

Zahvaljujući suradnji Sindikata turizma i usluga Hrvatske (STUH) i makedonskog Sindikata usluga i turizma (SUT) u pružanju pomoći sezonskim radnicima u Hrvatskoj koji dolaze iz Makedonije, točnije pomaganju pronalaženja kvalitetnih poslova u ugostiteljstvu i turizmu tijekom turističke sezone duž jadranske obale, već je nekoliko makedonskih sezona spašeno iz nevolje.

Podsjećamo kako su sindikalne središnjice Savez samostalnih sindikata Hrvatske (SSSH), Konfederacija slobodnih sindikata Makedonije (KSS) i Unija slobodnih sindikata Crne Gore (USSCG) potpisale 21. lipnja 2021. godine Memorandum o razumijevanju u trilateralnoj prekograničnoj suradnji s ciljem zaštite i unapređenja prava sezonskih i migrantskih radnika u Hrvatskoj, Makedoniji i Crnoj Gori.

Potpisivanje Memoranduma nastavak je i konkretizacija dugogodišnje suradnje sindikata na regionalnoj i međunarodnoj razini, prije svega u okvirima Regionalnog sindikalnog vijeća „Solidarnost“, među čijim su osnivačima i ove tri sindikalne središnjice.

Inicijativa za potpisivanjem Memoranduma potekla je iz Konfederacije slobodnih sindikata Makedonije, potaknuta

velikim odjegovom radne snage iz Makedonije, osobito sezonskih radnika koji odlaze na rad u Crnu Goru i Hrvatsku, pretežito u sektoru turizma i ugostiteljstva. Upravo zato, STUH i SUT ostvarili su vrlo blisku i usku suradnju, pa su zajedno s poslodavcima vodećih hotelskih kuća u Hrvatskoj, dogovorila kako će zajednički pomagati potencijalnim sezonskim radnicima iz Makedonije na radu u Hrvatskoj na način da će onima koji se po posebnim uvjetima učlane u SUT i tijekom sezone u STUH pomoći pri pronalasku radnog mesta kod onih poslodavaca koji sa STUH-om imaju potpisani kolektivni ugovor i kod kojih se poštuju radnička prava jer će upravo kod tih poslodavaca STUH makedonskim sezonskim radnicima moći jamčiti sigurnost radnog mesta, pristojne radne uvjete i poštivanje prava koja proizlaze iz Zakona o radu i kolektivnog ugovora, kao i pravnu pomoć u slučaju kršenja nekog od njih.

Makedonske kolege su o svemu jako dobro informirali ne samo svoje članove već sve građane Makedonije, preko vlastitih kanala informiranja, ali i putem medija, a kako se dobar glas daleko čuje tako su se, i prije početka turističke sezone, pojedini makedonski radnici koji već rade neke poslove u Hrvatskoj, a koji su se zatekli u nevolji, javili predstavnicima makedonskog sindikata i zatražili pomoć.

Tako su se, prije nekoliko dana, dva brata – Nikola i Done, javili predsjedniku SUT-a Sašku Papulevu nakon što su na web stranici SUT-a pronašli informacije o suradnji SUT-a i STUH-a te su zatražili pomoć. Braća su, naime, radila u Osijeku kod poslodavca koji ih je izigrao, nije ispunio dogovorenio i braća su ostala bez posla i bez smještaja. Brzom intervencijom naših dvaju sindikata, pružena im je pomoć i pronađen drugi posao. Predsjednik SUT-a obratio se za pomoć tajnici i pravnoj savjetnici STUH-a Sunčici Benović koja se u tom trenutku zatekla na kolektivnim pregovorima u zadarskom Boriku. Tijekom pregovora upitala je voditeljicu tamošnjih ljudskih resursa, gospodu Anu Grgić, trebaju li pomoćne radnike, odnosno imaju li trenutno potrebe za novim zapošljavanjem. Uprava Borika je prevarenim Makedoncima izašla u susret i u roku od 5 dana kako su ostali bez posla braća Nikola i Done dobila su novi posao u zadarskoj Punta Skali! Jedan kao pomoćni kuhar,

Nikola i sindikalni povjerenik STUH-a u Boriku
Branko Kokić

Dane i sindikalni povjerenik STUH-a u Boriku
Branko Kokić

drugi kao pomoćni konobar. Osigurani su im i smještaj i hrana, a pokažu li se dobrim radnicima zajamčen im je i posao tijekom turističke sezone.

Ali to nije sve, zadnjih nekoliko dana javilo nam se još makedonskih radnika, konkretno tri radnice koje su također nezadovoljne poslodavcem za kojega su radile odlučile zatražiti pomoć SUT-a i STUH-a. Borik je, još jednom, i njima velikodušno ponudio radna mjesta.

Sretni smo vidjeti kako je suradnja naših dvaju sindikata plodonosna i ima smisla, kako se ljudima pruža pomoć kada im je ona najpotrebniјa, ali kako bi se spriječila svaka eventualna šteta makedonskim radnicima apeliramo na to da se svi oni koji žele raditi u Hrvatskoj u djelatnostima ugostiteljstva i turizma jave makedonskom sindikatu SUT prije nego se zapute u Hrvatsku kako bismo im zajednički pomogli pri pronalaženju odgovarajućeg poslodavca i kako bi bili sigurni da će sva njihova prava koja proizlaze iz radnog odnosa biti osigurana!

Gordana, brz oporavak vam želimo!

Naša makedonska kolegica Gordana Paneva, sezonska radnica zaposlena u Valamaru kao soberica, doživjela je prilično lošu situaciju. Prije otprilike mjesec dana krenule su joj zdravstvene tegobe, bolovi u želucu, i brzom intervencijom svojih nadređenih (nadzornica i domaćica) doslovno joj je spašen život.

S obzirom na to da radi na otoku brodica je došla odmah po nju, a hitna pomoć je u međuvremenu došla do rive i čekala da je iskrcaju s brodice te je hitno prebačena u OB Pula gdje su liječnici ustanovili da je došlo do puknuća čira na želucu. Gordana je operirana i nakon nekog vremena poslana „doma“ na oporavak.

U ovoj priči ne bi možda bilo ništa posebno kada bi Gordanino „doma“ bio njezin dom u Makedoniji, no Gordana je poslana natrag u Valamar, točnije u hotel Piniju u kojem su smješteni sezonski radnici. S obzirom na to da je Gordana kroz suradnju makedonskog sindikata SUT i našeg STUH-a upućena na rad u Valamar te s obzirom na to da je članica obaju sindikata,

u posjetu joj je došao naš član, sindikalni povjerenik u Valamaru, Vlader Knapić i donio joj voće, kekse, bombonijeru i malo porazgovarati s kolegicom.

Kolegica Gordana nema dovoljno riječi hvale za sve ljude oko sebe – od poslodavca i sindikata, svojih kolegica i kolega na poslu, pa do pulskih liječnika. Kaže kako se u Hrvatskoj osjeća dobrodošlom. Od velike joj je pomoći i zamjenik Valtera Knapića, Valter Paris, koji je zaposlen u hotelu u kojem su sezontci smješteni, pa je tako kolegici Gordani „pri ruci“. Kaže kako će svim svojim kolegicama i kolegama iz Makedonije svakako preporučiti učlanjivanje u STUH i odlazak na sezonski posao isključivo kod provjerenih poslodavaca koji se drže zakonskih okvira i poštuju ZOR kao i kolektivne ugovore sklopljene sa STUH-om jer da joj se ovako nešto dogodilo kod malog poslodavca, u nekom restoranu, pizzeriji i sličnom ugostiteljskom objektu u kojem bi, vrlo lako moguće, radila prijavljena na minimalnu plaću, a poslodavac bi imao mogućnost otkazati joj ugovor (pod

Gordana i Valter K.

uvjetom da ga uopće ima) kad god poželi – pitanje je što bi se s njom dogodilo. Ovako, nakon oporavka, planira nastaviti raditi i dalje, do kraja sezone.

Kolegica Gordana zahvaljuje svima, a mi Gordani želimo brz i lak oporavak, dobru sezonu i, naravno, puno zdravlja!

EFFAT – ITC – ILO seminar: Osnaživanje sindikata u sektoru hotela, restorana, usluga i turizma

UZagrebu je 30. svibnja i 1. lipnja održan seminar u organizaciji EFFAT-a, ITC-a i ILO-a pod nazivom Osnaživanje sindikata u sektoru hotela, restorana, usluga i turizma. Učesnici seminara došli su iz sindikata navedenih sektora iz Austrije, Cipra, Danske, Norveške, Finske, Srbije, Španjolske, Ujedinjenog Kraljevstva i, naravno, Hrvatske.

Za većinu učesnika bio je to prvi seminar, odnosno sindikalno okupljanje uopće, uživo, nakon dvije pandemijske godine tijekom kojih su se seminari i sjednice održavali putem video linka.

Prvi dan teme su bile globalizacija, tehnološke, demografske i klimatske promjene popraćene s novim izazovima, poput COVID-19, rata, energetskom krizom, krizom u sektoru prehrane. Radilo se u plenumu.

U drugom dijelu prvog dana održan je okrugli stol na kojem su predstavnici svake zemlje i sindikalne organizacije govorili o trenutnim izazovima s kojima se susreću u svojim zemljama.

Prvi je dan završen raspravom o budućnosti sindikata u sektoru hotela, restorana, usluga i turizma te o mogućnostima i inicijativama za modernizacijom sindikata i njihovom reformom.

Drugoga dana seminara tema je bila osnaživanje sindikata u sektoru hotela, restorana, usluga i turizma. Učesnici su izlagali primjere vlastitih nacionalnih organizacija koji se tiču sindikalnih odgovora na pad članstva, proširivanja sindikalne djelatnosti na nove podsektore i potrebe sindikalnog organiziranja uopće.

U nastavku se u grupama radilo na specifičnostima, otežavajućim elementima i pozitivnim primjerima sindikalnog organiziranja radnika na prekarnim poslovima, sezonskim radnikom, migranata, mladih i ostalih radnika zaposlenih na nestandardnim ugovorima o radu.

Predstavljena je i kampanja EFFAT-a o fer hotelima, točnije faza do koje se došlo i situacija po pojedinim zemljama.

Seminar je završio razgovorom o budućim (EU) projektima i nacionalnim inicijativama, nakon čega su uslijedili opći zaključci s ovog vrlo korisnog i zanimljivog dvodnevног seminara.

Sezonski radnici posebno ranjivi na kršenje radničkih prava

Savez samostalnih sindikata Hrvatske (SSSH) i Institut za društvena istraživanja u Zagrebu (IDIZ) 31. ožujka su u sklopu online tribine Kako do rada po mjeri čovjeka za sezonske radnike predstavili preliminarne rezultate istraživanja o iskustvu sezonskog rada, a zatim je održana i panel rasprava s predstavnicima sindikata u sektorima u kojima je sezonski rad najzastupljeniji.

Glavni cilj kvalitativnog istraživanja provedenog u sklopu projekta „Rad po mjeri čovjeka“ bio je produbiti razumijevanje obrazaca, uvjeta i karakteristika sezonskog rada. U sklopu istraživanja provedeni su dubinski intervjui s 23 sezonska radnika/ca različitih demografskih karakteristika, ali i različitih sektora djelatnosti, tipa poslodavaca, složenosti poslova i tipova zaposlenja.

Među pozitivnim aspektima sezonskog rada, ispitanici su izdvojili prednosti koji se tiču same prirode sezonskoga rada, poput mogućnosti zarade i uopće pronalaska zaposlenja, kao i dugotrajnog boravka na moru, stjecanja novih vještina, te dinamičnosti posla i fleksibilnosti, posebice za vrijeme studija. No među negativnim aspektima su oni koji ukazuju na podreguliranost sezonskoga rada, te učestalo nepoštivanje i postojećih zakonskih odredbi koje se tiču plaće, radnog vremena, iskorištavanja radnika i loših radnih uvjeta, rada bez ugovora, isplate plaće „na ruke“ i lošeg odnosa poslodavca prema radnicima.

Ispitanici su iskazali vrlo različita iskustva sezonskog rada s obzirom jesu li radili u velikim tvrtkama ili kod malih privatnih poslodavaca – i to s obzirom na uvjete rada, radno vrijeme, slobodne dane i mogućnosti bolovanja, koji su redovito bili nepovoljniji za radnike koji su radili kod malih privatnih poslodavaca jer su, primjerice, radili po tri mjeseca bez slobodnog dana, po 11 sati dnevno ili nisu imali mogućnost otvaranja bolovanja. Ispitanici su imali i vrlo podijeljena iskustva sa smještajem, a ona negativna ticala su se malenih i neadekvatnih prostora, te loših higijenskih uvjeta.

Istraživanjem je obuhvaćeno i pitanje plaća, za koje su radnici iskazivali da je neusklađena s odgovornostima, radnim vremenom i intenzitetom posla. Tako sezonski radnici često rade poslove za koje nisu bili plaćeni, a s obzirom na velik broj odradenih sati, isplaćena plaća često je u potpunosti neadekvatna. „Na kraju sam dobila 6.000 kuna plaće, uz smještaj i hranu i izračunala sam da mi je sat ispoao 16,6 kuna.“

Uz to, segment plaće sezonskih radnika pokazao se vrlo problematičnim zbog učestalog usmenog dogovora o iznosu plaće, bez potpisivanja ikakvoga ugovora, te isplaćivanja plaće „na ruke“. „Nema nijednog privatnog poslodavca koji će vam dati 7.000 kuna na račun.“

„Kada pitate hoće li vam plaća sjesti na račun, oni kažu da ne može jer su veliki doprinosi, pa će pola biti isplaćeno „na ruke.“

Posljedice takve prakse pogubne su za ostvarivanje socijalnih i drugih prava. Isplaćivanje minimalnih doprinosa za mirovinu, izostanak pristupa naknadi za nezaposlene i nemogućnost podizanja kredita samo neke su od njih o kojima niti sami radnici ne razmišlaju i nisu ih svjesni. Štoviše, ispitanici su iskazali nepoznavanje svojih prava na sezonskome radu, a ne znaju ni načine na koje bi ih mogli zaštитiti.

Prema tome, istraživanje je pokazalo kako je sezonski rad izrazito prekaran i nesiguran oblik rada po svim aspektima, kojeg karakterizira nizak stupanj kontinuiteta zaposlenja, neadekvatni prihodi, izostanak formalne zaštite takvih radnika, te kontrole nad radnim procesom.

Trenutnu pravnu regulaciju, kao i komparativnu analizu s drugim zemljama članicama Europske unije iznijela je savjetnica SSSH za radno i socijalno pravo Sunčica Brnardić. U Hrvatskoj, naime, ne postoji poseban ugovor za sezonski rad, već se za njega uglavnom koristi ugovor na određeno vrijeme, reguliran Zakonom o radu. Sindikati, stoga, zagovaraju da se sezonski rad uvrsti kao jedan od opravdanih razloga za potpisivanje ugovora na određeno vrijeme, a potrebno je i zakonski jasnije utvrditi koji poslodavac posluje sezonski.

Brnardić je istaknula i primjere drugih europskih zemalja koji dodatnim mjerama osiguravaju kvalitetnije radne uvjete i socijalnu sigurnost za sezonske radnike. To su, primjerice, obveza poslodavca da zaposli radnika i u sljedećoj sezoni, kao i vezivanje trajanja radnog odnosa za čitavo trajanje sezonskog poslovanja poslodavca. U drugim mediteranskim zemljama poput Španjolske i Grčke, sezonski radnici imaju pravo na otpremninu, zakonom uređeni sezonski dodatak za hranu, a po završetku sezone ostvaruju i naknadu za nezaposlene.

Sezonski je rad u Hrvatskoj najizraženiji u turizmu, poljoprivredi i trgovini. U panel raspravi su sudjelovali Rozana Duplančić iz Sindikata trgovine Hrvatske (STH), Sunčica Benović iz Sindikata turizma i usluge Hrvatske (STUH) i Davor Vrbek iz Sindikata zaposlenih u poljoprivredi, prehrambenoj, duhanskoj industriji i vodoprivredi Hrvatske (PPDIV). Istaknuto je kako je bi na poboljšanje položaja sezonskih i stranih radnika trebalo utjecati širokom primjenom proširenih sektorskih kolektivnih ugovora, kao što je to slučaj u drugim europskim zemljama.

Naime, proširenim sektorskim kolektivnim ugovorima osigurala bi se prava koja bi moralni primjenjivati svi poslodavci u određenoj djelatnosti, čime bi se drastično povećao broj radnika na koja bi se ta prava, uključujući i rang plaća, moralna primjenjivati. Naime, ondje gdje postoji sindikat i gdje su potpisani kućni kolektivni ugovori na razini poslodavca, pokazuju istraživanja, prava se rjeđe krše, radnici su informirани o svojim pravima, a primjeni tih prava kontrolira sindikat.

Online tribina Kako do rada po mjeri čovjeka za sezonske radnike održana je u okviru projekta „Rad po mjeri čovjeka“, sufinanciranog sredstvima Europske unije iz Europskog socijalnog fonda.

(Izvor: www.sssh.hr)

SLOBODNA DALMACIJA

Ogorčeni ugostitelji: Ne možemo otvarati restorane i kafiće jer nema radnika! U Dalmaciji se nude plaće od 2000 eura, ali nitko neće, kreće 'uvoz' radnika iz Nepala

Piše SILVANA UZINIĆ

26. travnja 2022.

Evo restoran u 'Le Meridienu' još nije otvoren jer čovjek koji je zakupio prostor ne može naći radnike. Uskrs je u hotelu bio dobar, ali on jednostavno nije našao konobare i kuhare", kaže Hrvoje Bujas iz Udruge Glas poduzetnika.

– U ovom trenutku naći radnike u ugostiteljstvu i građevini je stvarno zeznata stvar. Kad smo mi otvarali UGP kafe, jedno dvadesetak dana nam se nije javio doslovno nitko. Ni-tko! Jedva smo našli konobara i to nije po struci i još ga treba educirati. Naravno da je onda jedno od rješenja uvoz radne snage – zaključuje.

Nedostatak radne snage sve je veći problem iz godine u godinu, a naročito eskalira s dolaskom turističke sezone. Taj manjak radnika lani je doveo do toga da neki hoteli nisu ni otvarali vrata u glavnjoj sezoni.

Ove godine u Hrvatskoj će, procjenjuje se, u turističkom sektoru nedostajati između 30 i 35 tisuća radnika.

Uz pad broja stanovnika sve je manje i radno aktivnih, a dodatni problem je i odlazak radnika u inozemstvo. Malo je stoga reći da na tržištu radne snage vlada poprilična panika, a sve češće se mogu uočiti oglasi u kojima se traže radnici bez ikakvog radnog iskustva s ponudama koje uključuju smještaj i hranu plus relativno pristojnu naknadu za one koji su iz inozemstva.

Rekli bismo da je došla maca na vratanca, u nekim vitalnim djelatnostima nadnica su i neminovno porasle, samo što poslodavci danas bitno manje mogu birati u ponudi.

Nemar prema radnicima i uvjeti rada vratili su se poslodavcima poput bumeranga. Sada iz zemalja regije, kao i onih udaljenih, poput Indije i Nepala, pristižu mahom nekvalificirani radnici, a naši, i to oni u koje smo uložili plaćajući im školovanje, otidoše za boljom zaradom. Svi bi danas, kažu, radije zaposlili našeg čovjeka nego Nepalca, ali nema ih ni za lijek. Ili, kako je u prolazu rekao jedan Dubrovčanin našoj novinarki, ne fali nama radne snage, nego budala koje će raditi za džabe. Da, plaće su konačno počele rasti, ali rastu i cijene pa su radnici opet na istome.

– Čitav niz hotelijera je umrežen s agencijama koje se bave uvozom radne snage iz Indije, Nepala... Sada se nadaju ženama i iz Ukrajine kojima se nude poslovi poput čišćenja. Uvoz radne snage sada buja – kaže Bujas i komentira da situaciju olakšava i to što nema nikakvih limita za zaposljavanje u ugostiteljstvu i građevini.

Iz ureda na burzu

– Sada bi trebalo napraviti ono što stalno govorimo, a to je da bi onaj višak zaposlenih u administraciji trebao biti u tri do pet godina transferiran na burzu rada. Po našoj procjeni, više od 50 posto birokracije bi moglo već sutra na tržište rada. Sad kada imate nedostatak radne snage treba raditi rezove u birokraciji, pa nećete ih slati na burzu kad nemaju gdje naći novi posao! Znam, i ja bih volio raditi za stolom, u toploime, biti na plaćenom bolovanju i imati sve beneficije uz koje mi nitko ne može dati otkaz! Ali prije svega bismo tim potezom oživjeli tržište rada. Uz sve to, naš cijeli obrazovni sustav je postavljen krivo, mi dobivamo hrpetinu pravnika i ekonomista, a nemamo tesare, kuhare, krovopokrivače... – dodaje čelnik UGP-a.

Konstataciju da je nedostatak radne snage izravna posljedica niskih plaća u pojedinim sektorima i da zato ljudi odlaze u inozemstvo Bujas ne poriče, ali kaže da je već došlo do porasta plaća i da će one neminovno rasti još i više.

– Plaće će rasti zbog inflacije i nedostatka radne snage na tržištu, to je kristalno jasno, već su plaće narasle 15 do 20 posto. Samo što istovremeno rastu i cijene, pa tako kava više nije deset nego petnaest kuna, a rižot neće više biti sto nego sto četrdeset kuna. Mi bismo svi voljeli zaposlenima dizati plaće, htjeli bismo da nam dobar radnik ostane, ali pitam vas odakle? Cijena finalnog proizvoda nije toliko narasla pa mogu dignuti samo onoliko koliko i ja imam prometa. U suprotnom bi mi biznis propao. Evo, u mene su se 15 posto podigle

Eduard Andrić, STUH

plaće, ali nemam toliko produkciju da ispunim želje zaposlenih za još više, shvaćate. To vrijedi u svakom poslu.

Bujas govori da bi većina poslodavaca prije zaposlila nekoga iz Hrvatske nego nekoga iz Nepala.

– Ali ako ti se nitko ne javi na oglas, a takvih primjera imamo pregršt i u ugostiteljstvu i u građevini, onda si prisiljen zaposliti koga god.

On smatra da se ljudima više isplati ostati u Hrvatskoj za tisuću do tisuću i dvjesto eura mjesečne plaće nego otići, primjerice, u Irsku, gdje ima dvije tisuće eura mjesečno, ali su mu troškovi života skuplji. Napominje da je vani samo cijena smještaja triput viša nego u nas i dodaje:

– Da, cijena smještaja u Irskoj je bitno viša, ali u Dublinu. Odlučite li se za manju sredinu, taj trošak je u razini koja vam omogućava pristojan život. Nije nama koji smo otišli bila bitna samo bolja plaća, već i neke druge okolnosti. U Irskoj se, recimo, ne radi više od 40 do 48 sati tjedno, mno-

gi poslodavci su uveli četverodnevni radni tjedan pa se tri dana ljudi odmaraju. Pogledajte ljude koji u nas odrađuju turističku sezonu, padaju s nogu jer rade po deset do dvanaest sati na dan, a neki bez i jednog slobodnog dana.

Osim toga, to je kratkoročan posao jer gdje su ti radnici zimi, kome trebaju? U Irskoj imate stabilnost radnog mjeseta, nema udarne sezone, čak se i ne isplati dolaziti samo na tri mjeseca. Zato sve češće dolaze cijele obitelji. Ovdje se može postići ravnoteža, tzv. work-life balance. Uz malo edukacije ovdje brzo napredujete i to nije laž, imam bezbroj primjera upravo naših ljudi koji pokazuju da svatko tko se trudi jako brzo napreduje u poslu, a samim time i povećava mjesecna primanja – govori nam zaposlenica jednog hotela sa Zelenog otoka, koja je htjela ostati anonimna.

Indiji i Nepalci

No, njezine riječi potvrđuju u Labyrinth Recruitment, splitskoj agenciji za zapošljavanje radnika u Irskoj, u kojoj imaju iskustva i sa zapošljavanjem stranih radnika u Hrvatskoj.

– Koliko znam, dosta agencija sada zapošljava strane radnike. Mislim da su to većinom nekvalificirani radnici, a osim u udaljenim zemljama, kao što su Indija i Nepal, interes vlada u cijeloj regiji. Neki poslodavci im daju jako dobre uvjete, primjerice konobar u Dubrovniku može zaraditi po dvije tisuće eura, nešto više od tisuću mu je plaća, a ostalo zaradi kroz manču, uz osiguran smještaj i hranu – govori Vinko Ninčević iz splitske agencije. Prema njezinim saznanjima, naši poslodavci strane radnike ne podcjenjuju s plaćama u odnosu na domaće.

Po njemu je, međutim, problem što su zemlje s boljim standardom i plaćama otvorile granice za radnike trećih zemalja pa će nas i tu zaobilaziti, pogotovo oni kvalificirani. Tvrdi da je tolika jagma za radnom snagom da poslodavci u sezoni jedni

Zimi u Sloveniji, ljeti u Hrvatskoj

Eduard Andrić govori nam kako su ove godine krenuli s uvozom radnika iz Makedonije uz osigurane uvjete rada iz kolektivnog ugovora, ali i to da se razgovaralo i sa Slovincima. Naime, u njih je turistička sezona u zimskom periodu, a u nas u ljetnom, pa se razmišljalo o svojevrsnoj razmjeni radnika. Andrić napominje da je u turističkoj sezoni zaposleno gotovo 150 tisuća radnika. Dodatno su zaposleni u pratećim djelatnostima. Točnih brojki o sezonskim i stalno zaposlenima nema. Kaže da osim hotela, u kojima radi do 40 tisuća stalnih, a ostatak su u pravilu sezoni, ima negdje oko 70 tisuća obrtnika u ugostiteljstvu.

drugima otimaju radnike. To bi, pak, moglo značiti da im daju bolje uvjete.

Neki upozoravaju da je tu riječ o sivom tržištu s obzirom na to da poslodavci ljudi privlače isplatom dijela plaće na crno, što u konačnici ne odgovara ni zaposlenima niti državi.

– Obrti su naša nelojalna konkurenca, zaposleni, recimo, u hotelu imaju osam tisuća kuna mjesечно, a oni im nude do deset tisuća, ali s tim što im isplaćuju minimalac, a ostatak na crno – kaže Eduard Andrić iz Sindikata turizma i usluga Hrvatske. On također upozorava na to da su nam, pored niskih plaća, ljudi izvan Hrvatske odveli i ugovori na određeno vrijeme.

– Ti ugovori na određeno su u nas postali pravilo, a ne iznimka. A poslodavci nemaju nikakvu obavezu prema radniku s tim ugovorima – tvrdi Andrić.

Što se tiče cijene rada, smatra da ona za naše ljudi neće biti ugrožena uvozom radne snage.

– Na tu temu smo na europskom nivou dogovorili da strani radnici moraju imati ista prava kao i domicilni. Mi imamo kolektivni granski ugovor koji smo sada sklopili, dodatno ćemo ga u tom smislu proširiti i, evo, svaki dan čekamo od ministra Aladrovića da potpiše. Mi dovodimo i Makedonce za sezonom, upravo smo s tamošnjim sindikatom dogovorili da u Hrvatsku dolaze preko nas, samo tražimo da budu naši članovi dok su tu u Hrvatskoj, a mi im jamčimo

prava iz kolektivnog ugovora i pravnu zaštitu ako im zatreba. Sad nemamo više ograničavajuće kvote, ali to neće riješiti problem jer nedostaje 35 tisuća radnika. Sad je pao u vodu i dogovor određenog broja poslodavaca u turizmu s radnicima iz Rusije i Ukrajine koji su trebali ove godine doći. A i priča o Ukrajinkama ne drži vodu, jer svega ih je 429 izrazilo želju da rade, s tim što je većina na kontinentu s djecom i neće ići na Jadran raditi. Jako mali broj izbjeglih iz Ukrajine će se zaposliti u turizmu ove sezone – informira nas Andrić. Dodaje da poslodavci nastoje napuniti broj zaposlenih po svaku cijenu, a pritom ne vode računa o njihovu iskustvu i kvalifikacijama pa onda opet nastradaju naši stalni radnici s dugogodišnjim iskustvom jer sva silina posla padne njima na leđa.

Apartmani stvorili problem

– Sigurnost radnog mjeseta i plaća su problem, podržavam poslodavce kada traže smanjenje poreznog opterećenja, ali ono što tu dobiju trebali bi usmjeriti u plaće. Svi hoteli sada traže radnike, imamo primjere da su neki uzeli radnu snagu izvana, ti ljudi ostaju tjedan dana i zaključe da im je to naporno za toliko plaću, skupe kuferne i odu. Normalno je onda da stalno traje potraga, meni se istojavljaju i pitaju imam li koga. Taj naš domaći radnik je najvrjedniji, i najbolji, i

Ponuda pet, a potražnja 35 tisuća sezona

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, krajem prosinca je na birou bilo prijavljeno dvije tisuće i 463 konobara, dvije tisuće i 101 kuhar te 689 soberica. To je bilo oko pet tisuća potencijalnih zaposlenika u turizmu, no to je s obzirom na potražnju koja doseže 35 tisuća premali broj. U HZZ-u su kazali da je u prošloj godini traženo 235.219 radnika, a od toga 27.792 radnika na sezonskim poslovima. Od ukupno 27.792 tražena sezonska radnika najviše ih je traženo u Istarskoj, Splitsko-dalmatinskoj, Primorsko-goranskoj i Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Kada je riječ o testovima tržišta rada, u 2021. je traženo 28.838 radnika.

U graditeljstvu svaki treći radnik – stranac

Potpredsjednica HGK za graditeljstvo i promet Mirjana Čagalj još prije nekoliko mjeseci ustvrdila je da je svaki treći zaposleni radnik u Hrvatskoj stranac. „Mi u graditeljstvu imamo oko sto tisuća zaposlenih, a od toga izdano je oko 35 radnih dozvola strancima. To više nisu ljudi iz susjednih zemalja, nego je to već puno, puno dalje“, poručila je Čagalj.

najjeftiniji. Jer stranome moraš dati smještaj i tri obroka, ali i onu istu plaću, a kad vi to zbrojite to je priličan iznos. Lani su u Dubrovniku mislili da zbog pandemije neće biti sezone, nisu na vrijeme osigurali radnike, a sezona je naglo krenula. Pa su našli Filipinke za čistačice i spremaćice

Zahtjev digitalni, obrada – ručno

Problem je prethodnih godina bio otežani postupak odobravanja radnih dozvola. Sada je taj postupak ubrzan i to na način da je svatko može dobiti za 15 dana. Međutim, zaposleni u turizmu upozoravaju na to da se taj rok često prekorači jer se zahtjevi, koji mogu biti upućeni digitalnim putem, u MUP-u obrađuju ručno pa se kasni. Na to upozorava Veljko Ostojić iz Hrvatske udruge turizma, koji u cilju zadržavanja domaće radne snage predlaže da se podigne i census za studente koji zarađuju, a na poreznoj su olakšici roditelja.

Naime, ako student zaradi više od petnaest tisuća kuna u jednoj godini, njegovi roditelji gube pravo oslobođanja poreza na dohodak. „Mi predlažemo da se to digne barem na trideset tisuća kuna“, poručio je Ostojić. Studenti su, naime, poželjna radna snaga u turističkoj sezoni.

Dosadila je kuknjava s Jadrana. Ugostitelji, ili platite radnika ili radite sami

Piše: GORAN VOJKOVIĆ, INDEX

Ilustracija: GRGO JELAVIC/PIXSELL

6. 6. 2022.

Stvar je postala prilično bizarna – već tjednima slušamo kuknjavu poslodavaca s Jadrana kako „nema sezonaca“ i kako „radnici traže previše“. Pa evo kratka uputa za sve poslodavce koji misle da radnik traži previše: Možete:

- dati radniku više novca i osigurati bolje uvjete rada,
- reći „ne dam“, uzeti krpu ili kuhaču u ruke i odraditi posao sami.

Radnik ima pravo tražiti koliko god novca želi

Stvar s tržištem, pa i tržištem rada, vrlo je jednostavna – onaj tko prodaje, to je ovdje radnik koji prodaje svoj rad, traži neku cifru, onaj tko kupuje, to je ovdje poslodavac, nudi neku cifru. Ako se nađu, potpisuju ugovor o radu, ako se ne nađu – nikom ništa. Što uopće znači rečenica da „radnici traže previše“? Radnik ima pravo tražiti koliko mu se čefne – može za konobarenje tražiti 20.000 kuna. Ako ste ih spremni platiti, doći će vam raditi. Ako niste, onda nećete dobiti radnika. Država naravno tu ima svoje prste u smislu opterećenja rada, ali osnova je sloboda ugovaranja, nitko nije obvezan doći vama raditi za novce koje ste zamislili.

Ako vaš poslovni model traži radnika za 5000 kuna, a radnik košta 15.000 kuna jer mora 5000 platiti skromni smještaj u sezoni

i svaka ta žena ih je došla oko 14 tisuća kuna mjesечно. A naše žene to rade po hotelima za pet tisuća. Pa rekoš sam im, ljudi, da ste dali našima šest, sedam... vi biste ih imali, a ovako neke od njih dobiju više u privatnim apartmanima, isplati im se više jer imaju manje posla i veću plaću.

Apartmani su, kad smo ih već spomenuli, jedan od porijekla problema s obzirom da su, zbog onih koji su u njima pronašli zaradu, mnogi sektori ostali bez radne snage. Tako nam ostaje samo turizam i radna mjesta koja se na njega vežu i eto nas u vrzinu kolu, koje je druga tema.

i zaraditi za razdoblje izvan sezone – onda imate loš poslovni model. Hrvatska je članica Europske unije, dakle svi iz EU ovdje mogu slobodno raditi, a dodatno, državljanji Ukrajine su dobili mogućnost rada bez radnih dozvola.

Dakle, ima par stotina milijuna ljudi koji mogu doći slobodno raditi u vaš kafić, restoran, što već imate – pa ako ne možete naći sezonskog radnika, da nije onda ipak problem u vama? Možda imate loš poslovni model?

Malo ste dosadili kuknjavom

Pričamo često ovdje o promašajima države, lopovluku vladajućih, pogrešnim strategijama i blesavostima lokalnih samouprava, no hajdemo ovaj put o toj priči o sezonicima.

Prva stvar – u svibnju ili lipnju se ne traži sezonska radna snaga. Tada možete naći nekog studenta koji ide zaraditi preko ljeta, ali taj student može biti konobar na plaži gdje će donositi Cole i osrednju kavu, jer ne zna napraviti sladoled-kup ili koktel, a kamoli očistiti ribu gostima i preporučiti odgovarajuće vino uz hranu. Kvalitetan radnik se dogovara za sezonu pola godine ranije.

Drugo, da bi mu se isplatila sezona, radnik mora raditi 7-8 mjeseci. Dakle, posao vam treba krenuti u travnju, a završiti sre-

dinom listopada jer sezonac mora zaraditi za cijelu godinu. Nekih 7-8 mjeseci na moru, pa odmor, pa onda povremeni rad od sv. Nikole do početka korizme, kada se u nas događaju svi mogući domjenci i proslave.

To što se vas ne tiče što on mora zaraditi za cijelu godinu – ne tiče se ni njega što vaša sezona traje tri mjeseca. Duljina sezone je inače nešto što se radi strateški, pa oko toga kukajte vašim načelnicima i turističkim zajednicama. Recimo, pješačke staze koje su nedavno otvorene na nekim našim otocima su izvrsna mjera za produljenje sezone, ali kažem, to rješavajte s politikom, radnika se ne tiče.

To što ljudi radije idu na građevinu nego turizam govori puno

Treće, kuknjava kako su konobari otišli u druge djelatnosti, ponajviše u građevinu, govori da ste sami zeznuli stvari – jasno je, bili ste zatvoreni, bile su naknade od 4000 kuna, mnogima to nije bilo dovoljno, no to da ljudi radije rade na građevini, na otvorenom i suncu, nego da raznose piće i hranu govori da su im radni uvjeti bili užasni. Ne samo plaća nego i smještaj.

U građevini se čak i u najžešćoj sezoni dobije svaki tjedan poneki dan slobodno – radi se pet dana, radi se ako je puna sezona još i subota, negdje do ručka, i čovjek ima vremena malo se odmoriti. Koliko je ljudi shvatilo da je čak i fizički naporna građevina bolja od rada u turizmu i ugostiteljstvu, posebno sezonskog, gdje nisu tjednima dobili jedan jedini slobodan dan?

Koliko je ovih što kukaju kako „nema radnika“ tom radniku ponudilo pristojnu privatnu sobu s tušem i klimom kako bi se noću mogao primjereno odmoriti? Na kvalitetnom madracu, koji i dolikuje čovjeku koji fizički radi, a ne krevetu koji je ostao od pokojne babe? Koliko ih je ponudilo svaki tjedan barem jedan slobodan dan kada se radnik može nasipavati, odmoriti i okupati?

Smijali ste se stručnjacima sa zanatima – pa se sada snalazite

Koliko je stručnjaka sa zanatskim zanimanjima koji su tražili primjerenu plaću odbijeno zadnjih godina jer su se usudili tražiti

koju tisuću kuna više? Koliko je školovanih kuhara s iskustvom umjesto ugovora o radu dobilo podcenjivački: „Pih, pa svatko zna kuhati!“ Pa evo ako vam svatko zna kuhati – kuhajte si sami, što je to provesti sezonus u prevrućoj kuhinji, bez klime, uz peć za pizzu? Stručnjake, od onih sa zanatima do onih s doktoratima, treba platiti.

Citamo kako se neki užasavaju jer se za čišćenje apartmana traži 100 kuna po satu i ne mogu naći nikoga jeftinijeg – pa što da vam kažemo – ako vam je to puno, odbijte te koji traže 100 kuna i uzmete krpu u ruke. Nema jasnijeg tržišta od onog čišćenja apartmana plaćenog po satu.

Razmislite malo o odnosu prema radniku

U jednoj Njemačkoj osnova su također male, obiteljske firme. Često radi cijela obitelj i uz nju neki broj radnika. Konkretni slučaj, mala proizvodna firma, dvadesetak ljudi i svakog četvrtka jedan mali obiteljski ritual. U hali se spremi veliki stol, a gazda, vlasnik firme, ujedno i direktor, sjeda na vrh, svi radnici za stolom i gazdarica, supruga vlasnika donosi domaći ručak.

Dva sata se priča o poslu, obitelji, svemu – i gazda uredno pita svakog ima li kakvih problema i je li sve u redu. I zamislite, takav gazda radi dobro, firma radi uspješno, štoviše radnici ne bježe ako im netko ponudi 10 % više. Koliko firmi u Hrvatskoj gradi takav partnerski odnos? Znam ih par, i to baš iz ugostiteljstva – i zamislite, ti nemaju problema s nedostatkom radnika. Već godinama radi ista ekipa.

Dragi poslodavci koji tražite sezonce – možda niste primijetili, ali ušli smo u Europsku uniju prije skoro 9 godina i radnici mogu tražiti posao gdje im se ćefne. Također, ušli smo u kapitalizam, ima već više od 30 godina. A kapitalizam nije kada postoji 1000 jadnika spremnih raditi za minimum u najgorim uvjetima, kapitalizam je kada postoji tržište rada.

„Radnici traže previše“ je samo floskula kojom se opravdava da im premalo nudite. Radnik ima pravo tražiti koliko hoće, vi također nuditi koliko hoćete i ako se nađete – nađete se. Ako ste niste našli, onda mijenjajte poslovni model. Ili radite sami. Nema jednostavnijeg ni poštenijeg od tržišta. Dobrodošli u kapitalizam! Ili još jednostavnije – dobrodošli u slobodno tržište na kojem postoji konkurenca.

Izmjene i dopune Zakona o radu

Uvod

Izmjene i dopune Zakona o radu trebale bi biti predstavljene do kraja lipnja 2022., nakon što se provede usuglašavanje s resornim ministarstvima.

Javno savjetovanje trajat će mjesec dana pa se očekuje se da će Sabor u jesenskom zasjedanju otvoriti temu izmjena i dopuna Zakona o radu.

U Radnoj skupini sindikalne strane u kojoj sudjeluje i predstavnica Sindikata turizma i usluga Hrvatske, tajnica i pravna savjetnica Sindikata Sunčica Benović, i nadalje će se predlagati dodatne dopune postojeće regulative.

Do kraja 2023. godine na usvajanje idu Izmjene i dopune Zakona o radu u onim područjima u kojima je Hrvatska obvezana rokovima uskladivanja hrvatskog zakonodavstva s dvije europske direktive: Direktiva o transparentnim i predvidivim uvjetima rada i Direktiva o ravnoteži između privatnog i poslovnog života, a koje se moraju implementirati u hrvatsko zakonodavstvo do 1. kolovoza 2022., dok reforme definirane Nacionalnim planom oporavka i otpornosti moraju stupiti na snagu do 1. siječnja 2023. godine pa se s prvim danom siječnja očekuje i stupanje na snagu Izmjene i dopuna Zakona o radu.

Značajnije izmjene

A) UGOVOR O RADU NA ODREĐENO VRIJEME

- Uz dosadašnje rješenje prema kojem rad na određeno vrijeme može trajati samo 3 godine (odnosno duže za prvi ugovor), dodaje se novi uvjet prema kojem se mogu sklopiti samo tri ugovora o radu na određeno vrijeme s istim radnikom.
- Za svaki ugovor o radu na određeno vrijeme mora se navesti objektivan razlog za njegovo sklapanje.
- Prekid razdoblja koji prekida razdoblje od 3 godine povećan je sa 2 mjeseca na 3 mjeseca, a nakon 3 godine rada na određeno, ugovor o radu na određeno može se ponovno sklopiti tek nakon 6 mjeseci. Ova pravila uključuju i povezane poslodavce.

Sindikalna strana predlagala je čvršeće rješenje koje bi se temeljilo na uskom krugu razloga za koji se taj ugovor može sklopiti, uvođenju otpremnine nakon isteka ugovora nakon 2 godine i propisivanja da je teret dokazivanja da se radi o zakonitom sklapanju takvog ugovora na poslodavcu. Međutim i ovakvo rješenje ocjenjujemo pozitivnim pomakom za radnike. Ono s čime još uvijek imamo problema je veliki broj iznimka od pravila 3 godine/3 ugovora: kroz kolektivni ugovor, za strane radnike, za rad na projektima EU i za agencijski rad.

- Radnik koji najmanje šest mjeseci radi kod istog poslodavca može tražiti sklapanje ugovora o radu na neodređeno vrijeme i ima pravo na obrazložen odgovor.

Novost kod ugovora o radu za „stalne sezonske poslove“

Uvodi se mogućnost da ugovor za stalne sezonske poslove, osim dosadašnje regulacije (samo na određeno vrijeme), bude i ugovor za stalne sezonske poslove na neodređeno vrijeme i pokušava se riješiti situacija da takvi radnici mogu raditi za drugog poslodavca u vrijeme kad ne obavljaju rad kod poslodavca kod kojeg imaju sklopljen takav ugovor.

Napomena: Sindikat turizma i usluga Hrvatske predložio je da se period u kojemu radnik ne radi, tj. kada ostvaruje pravo na produženo mirovinsko osiguranje, računa kao vrijeme provedeno na radu u svim slučajevima kada je radni staž uvjet za stjecanje prava iz radnog odnosa. Smatramo

da je to od izuzetne važnosti za poboljšanje sigurnosti i radnih uvjeta tzv. stalnih sezonača koji se zbog sezonalnosti djelatnosti nalaze u znatno nepovoljnijem položaju od radnika koji svoj rad obavljaju u ostalim djelatnostima. Također se predlaže Zakonom definirati jednaki status stalnih sezonača zaposlenih na neodređeno vrijeme i ostalih radnika zaposlenih temeljem ugovora o radu na neodređeno vrijeme.

Sukladno navedenom, STUH će i nadalje inzistirati na predloženim izmjenama.

B) RAD NA IZDVOJENOM MJESTU RADA

- Uz rad na izdvojenom mjestu rada koji je i dosad bio definiran kao rad od kuće radnika ili rad iz drugog prostora koji nije prostor poslodavca, uvodi se i novi pojam rada na daljinu, a koji podrazumijeva rad koji se uvijek obavlja putem informacijske komunikacijske tehnologije, a kod kojeg radnik sam određuje mjesto rada, koje je promjenjivo.
- Naknadu troškova koji nastaju u svezi rada na izdvojenom mjestu rada imat će samo radnici koji rade od kuće (s poslodavcu poznate adrese) stalno, ili radnici koji tako rade najmanje 15 radnih dana neprekidno. Radnici koji od kuće rade povremeno, npr. svaki petak, neće imati pravo na naknadu troškova nastalih zbog obavljanja posla, kao ni radnici koji rade putem ugovora na daljinu. Sindikalna strana generalno se protivi ovakvom rješenju zato što smatramo da nema pravne razlike između rada

od kuće i rada na daljinu te stoga ni razloga za njihovo razlikovanje, a ovaj tip ugovora koristit će se kao način reduciranja obveza prema radniku. Obveze poslodavca iz zaštite na radu značajno su olakšane za oba tipa rada.

- Izmjene bi trebale obuhvatiti i mogućnost da u slučaju izvanrednih okolnosti kao što su pandemija, potres i sl. radnik na temelju dogovora obavlja rad od kuće bez izmjene ugovora o radu u trajanju do 30 dana.

Iako ove izmjene ne bi trebale značajno utjecati na veliki broj naših članova, a ti članovi mogu imati i dodatnu zaštitu u kolektivnim ugovorima, nismo zadovoljni ovakvim rješenjem te ćemo i dalje inzistirati na apsolutnoj dobrovoljnosti rada od kuće, načelu pokrivanja svih troškova za sve radnike, zaštiti od otkazivanja u slučaju nemogućnosti obavljanja rada na izdvojenom mjestu rada i mogućnost povratka na rad u prostor poslodavca.

- Radnici mogu, radi usklađivanja radnih i obiteljskih obveza, predložiti ugovaranje privremenog rada od kuće, a poslodavac mu je dužan odgovoriti u roku od 30 dana.

C) DODATNI RAD

- Značajno se proširuje fond sati koji će radnik moći raditi iznad punog radnog vremena (40 sati) po sklopljenom ugovoru o radu za drugog poslodavca. Dosad je to bilo samo 8 sati tjedno u godišnjem fondu od 180 sati (jednako kao dopušteno opterećenje za prekovremeni rad). Ministarstvo sada predlaže micanje godišnje granice, što znači da bi bilo dopušteno raditi 8 sati tjedno tijekom cijele godine. Također, iznimno bi bilo moguće na određeno vrijeme do 4 mjeseca raditi i dodatnih 16 tjedno, s time da nakon toga takav ugovor ne bi bilo moguće sklopiti sljedećih 8 mjeseci.

Iako smo uspjeli postići određena poboljšanja sindikalna strana izjasnila se protiv ovakvog prijedloga jer smatramo da se radi o značajnom povećanju opterećenja za radnike koje bi urođilo negativnim učincima na zdravlje radnika i povećanje plaća te povećanim troškovima za javne sustave, a uz to stvorilo bi i brojne pravne probleme poput ostvarivanja prava na tjedni i dnevni odmor, usklađivanja rasporeda kod različitih poslodavaca, oporezivanja, a čiji bi rizik snosio radnik. Radnik za zasnivanje ovakvog radnog odnosa više ne bi trebao tražiti suglasnost poslodavca, već bi bilo dovoljno da ga samo obavijesti.

D) PLAĆA

- Uređuje se pojam plaće, pojam osnovne plaće na koju idu dodaci te ostali primici koji se, ovisno o svojoj prirodi, mogu smatrati ili ne smatrati plaćom. Iako nismo u potpunosti zadovoljni s definicijama, podržavamo ovakvo zakonsko rješenje jer je ono temelj za uvođenje rješenja koje bi omogućavalo ugovaranje povoljnijih prava za članove sindikata u kolektivnim ugovorima. Propisuje se da se plaća ugovara u bruto iznosu i da osnove i mjerila za isplatu plaće radniku ne mogu biti poslovna tajna, a da je takva odredba pravnog akta ništava.

Također, direktno bi se propisalo da se plaća ugovara u bruto iznosu, uključujući i prekršaj za ugovaranje plaće u netu. U slučaju prekida rada zbog izvanrednih okolnosti poput epidemije potresa i sl., radnik bi ostvario pravo na naknadu plaće u iznosu od 70 % prosjeka (odnosno više ako je ugovorenko kolektivnim ugovorom).

E) REDEFINIRANJE ODREDBE O AUTOMATSKOM PRESTANKU RADNOG ODNOSA NAVRŠENJEM 65. GODINA ŽIVOTA RADNIKA, OSIM AKO SE RADNIK I POSLODAVAC DRUGAČIJE NE DOGOVORE

- Radni odnos prestajao bi kada radnik navrši 68 godina starosti i 15 godina mirovinskog staža, osim ako se radnik i poslodavac drugačije ne dogovore. Radnik koji radi nakon navršenih 65 godina života i 15 godina radnog staža ne bi imao pravo na otpremninu niti za otkazni rok.

Prijedlog predstavlja kompromisno rješenje s obzirom da je potreba redefiniranja navedene odredbe zadana Nacionalnom planom oporavka i otpornosti i predstavlja uvjet za ispunjavanje plana, odnosno povlačenje sredstava. Izmjena ove odredbe ne utječe na pravo na umirovljenje po posebnom propisu.

F) UGOVARANJE PRAVA IZ KOLEKTIVNIH UGOVORA ZA ČLANOVE I NEČLANOVE SINDIKATA

Prava koja nisu propisana Zakonom o radu, prvenstveno materijalna prava (osim visine plaće) koja se ugovaraju kolektivnim ugovorom, moći će se prema izričitoj zakonskoj odredbi ugovoriti u većem opsegu za članove sindikata koji je potpisnik kolektivnog ugovora. Prijedlog sadrži i odredbu prema kojoj se ukupni iznos viših materijalnih prava ne smije na godišnjoj razini biti veći od dvostrukog iznosa prosječne godišnje sindikalne članarine sindikata koji su stranke kolektivnog ugovora, kako takvo ugovaranje ne bi predstavljalo pritisak na učlanjivanje u sindikate koje jest i mora biti dobrovoljno. Prava ostvaruju članovi o kojima je sindikat obavijestio poslodavca.

G) RAD PUTEM DIGITALNE PLATFORME

Regulira se rad radnika koji rade putem tkzv. digitalnih platformi (dostava, taksi prijevoz). Prema prijedlogu, poslodavac radniku koji tako radi, osim digitalne radne platforme može biti i tkzv. aggregator, odnosno posrednik na tržištu. To ne smatramo dobrim rješenjem jer se odmiče od prepostavke radnog odnosa s digitalnom radnom platformom, na kojoj počivaju europski trendovi i prijedlog zajedničkog zakonodavstva, iako se predviđa solidarna odgovornost digitalnih radnih platformi za obveze aggregatatora prema radnicima, kao i registar aggregatatora. Prepostavka postojanja radnog odnosa (za samozaposlene osobe) prvenstveno bi se utvrđivala u sklopu poreznopravnog postupka, čemu se također protivimo.

Sunčica Benović
tajnica i pravna savjetnica STUH

Pravnica odgovara

Pitanje:

Molim vas da mi odgovorite je li zakonito da moj poslodavac u našem hotelu za iste poslove daje veće plaće sezonskim radnicima u odnosu na nas koji smo stalno zaposleni? I ostali radnici su jako uznemireni izbog ovakvog načina određivanja plaća, iako je Sindikat potpisao Kolektivni ugovor s Tarifnim prilogom u kojem su navedena sva radna mjesta i uz njih pripadajući koeficijenti složenosti poslova.

Sunčica Benović, STUH

Odgovor:

Poštovani,

Jednakost plaća i odredbe o njihovom utvrđivanju regulirane su u **člancima 90. i 91. Zakona o radu.** (NN 93/14).

Sukladno članku 90. poslodavac je dužan radniku obračunati i isplatiti plaću u iznosu utvrđenom propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu, odnosno ugovorom o radu. Kako je u vašem društvu potpisana Kolektivni ugovor s Tarifnim prilogom **svako drugačije postupanje protivno je Kolektivnom ugovoru**, a posebno kada se radi o sve češćoj pojavi da se zbog nedostatka radne snage, a s ciljem zapošljavanja sezonskih radnika, sve više on ne poštuje na način koji ste i sami opisali pa se sezonskim radnicima za iste poslove tj. za jednak rad i rad jednakе vrijednosti daju znatno veće plaće nego ostalim stalno zaposlenim radnicima kojima se isplaćuju plaće utvrđene Tarifnim pilogom.

U članku 91. Zakona o radu propisana je jednakosti plaća žena i muškaraca.

Prema toj odredbi poslodavac je dužan isplatiti jednaku plaću radnicima i radniku za jednak rad i rad jednakе vrijednosti. U tom smislu, dvije osobe različitog spola obavljaju jednak rad i rad jednakе vrijednosti ako:

1. obavljaju isti posao u istim ili sličnim uvjetima, ili bi mogle jedna drugu zamjeniti u odnosu na posao koji obavljaju
2. je rad koji jedna od njih obavlja slične naravi radu koji obavlja druga, a razlike između obavljenog posla i uvjeta pod kojima ih obavlja svaka od njih nemaju značaja u odnosu na narav posla u cijelosti, ili se pojavljuju tako rijetko da ne utječu na narav posla u cijelosti
3. je rad koji jedna od njih obavlja jednakе vrijednosti kao rad koji obavlja druga, uzimajući u obzir kriterije kao što su stručna spremna, vještine, odgovornost, uvjeti u kojima se rad obavlja te je li rad fizičke naravi.

Posebno napominjemo da se plaćom u smislu jednakosti plaća podrazumijeva osnovna ili minimalna plaća i **sva dodatna davanja (što bi u vašem slučaju značilo i svi dodaci na plaću utvrđeni kolektivnim ugovorom)**, bilo koje vrste koja poslodavac izravno ili neizravno, u novcu ili naravi, na temelju ugovora o radu, kolektivnog ugovora, pravilnika o radu ili drugog propisa isplaćuje radnici ili radniku za obavljeni rad, i svaka odredba ugovora o radu, kolektivnog ugovora, pravilnika o radu ili drugoga pravnog akta protivna načelu jednakosti plaća je ništetna.

Sukladno navedenom, a u cilju tumačenja primjene instituta jednakosti plaća, odredbe o jednakosti plaća ne odnose se samo na jednakost plaća žena i muškaraca, već i na jednakost plaća za ista radna mjesta.

Sunčica Benović,
pravna savjetnica i tajnica STUH

ČLANOVI PREDSJEDNIŠTVA STUH

EDUARD ANDRIĆ

(predsjednik)
Ured Predsjedništva STUH
Krešimirov trg 2
10000 Zagreb
Tel: 01 46 55 620
Fax: 01 46 55 012
Mob: 098 265 362
e-mail: predsjednik@stuh.hr
edi@stuh.hr

TOMISLAV RAGUŽ

HOTELI MAESTRAL DUBROVNIK,
Čira Carića 3,
20 000 Dubrovnik,
Mob: 098 330284,
e-mail: t.raguz@hotmail.com

DANIJEL BARIĆ

JUNP Krka
Trg Ivana Pavla II br. 5
22000 Šibenik
Mob: 095 91 47 090
e-mail: daniel.bari@
gmail.com

RAJKO JURIŠIĆ

HOTELI BAŠKA VODA D.D.
Zrinsko Frankopanska 2
21 320 Baška Voda
Tel: 021 604 877
Fax: 021 620 702
Mob: 091 52 49 081
e-mail: rajko.jurisic@inet.hr

ŽELJKO KOVACIĆ

JADRANKA D.D.
Dražica 1
51 550 Mali Lošinj
Tel: 051 233 251
Fax: 051 231 164
Mob: 098 443 887
e-mail: kustous@yahoo.com

STANISLAV VINKOVIĆ

PANOLJA D.O.O.
Trg dr. Franje Tuđmana 4
31 500 Našice
Tel: 031 613822
Fax: 031 613 882
Mob: 099 21 93 914

DAMIR LUČIĆ

ARENA HOSPITALITY
GROUP D.D.
Smareglina ulica 3
52100 Pula
Tel: 052 223 811
Fax: 052 215 261
Mob: 098 262 119
e-mail: dalu1958@net.hr

VALTER KNAPIĆ

VALAMAR RIVIERA D.D.
Stancija Kaligari 1
52440 Poreč
Mob: 099 21 73 916
e-mail: valter.knapic@
valamar.com

PERO PRKOĆA

JADRANSKI LUKSUZNI HOTELI D.D.
Masarykov put 20
20000 Dubrovnik
Tel: 020 300 300
Fax: 020 300 310
Mob: 098 98 23 615
e-mail: pero.prkoca@
du.t-com.hr

STANIŠA BOROVIĆ

IMPERIAL D.D.
J. Barakovića 1
51280 Rab
Tel: 051 667 729
Fax: 051 667729
Mob: 098 408 531
e-mail: stanisa.borovic@imperial.hr

IVAN BLAŽEVIĆ

JADRAN D.D. CRIKVENICA
Bana Jelačića 16
51260 Crikvenica
Tel: 051 431 044
Fax: 051 241 158
Mob: 097 79 83 929
e-mail: lblazezv2@gmail.com

DAMIR GORIĆKI

Hotel Dubrovnik Zagreb
Gajeva 1
10000 Zagreb
e-mail: damir.goricki@
gmail.com

TAJNICA STUH

SUNČICA BENOVIĆ

Ured Predsjedništva
Krešimirov trg 2
10000 Zagreb
Tel: 01 46 55 620
Fax: 01 46 55 012
Mob: 098 452 434
e-mail: suncica@stuh.hr

REGIONALNI POVJERENICI

ROBERTO ERMAN

STUH-REGIONALNI URED I. SINDIKALNE REGIJE I II. SINDIKALNE REGIJE

Mate Vlašića 20
52440 Poreč
Mob: 099 24 71 812
E-mail: roberto@stuh.hr

SVETISLAV ĐŽALE

STUH – REGIONALNI URED III. SINDIKALNE REGIJE

P. Grubišića 3
22000 Šibenik
Tel: 022 212 220
Fax: 022 213 853
Mob: 098 238 720
e-mail: dzale@stuh.hr

LOVRE RAFFANELLI

STUH – REGIONALNI URED IV SINDIKALNE REGIJE

Pekarska 5
21300 Makarska
Tel: 021 678 990
Fax: 021 612 188
Mob: 098 423 597
e-mail: lovre@stuh.hr

URED PREDSJEDNIŠTVA STUH REGIONALNI URED V. SINDIKALNE REGIJE

Krešimirov trg 2
10000 Zagreb
Tel: 01 46 55 620
Fax: 01 46 55 012
e-mail: stuh@stuh.hr

PODRUČNI POVJERENICI

STUH – PODRUČNI URED ZADAR

C. F. Bianchija 2
23 000 Zadar
Tel: 022 212 220
Fax: 022 213 853
Mob: 098 238 720

STUH – PODRUČNI URED SPLIT

Marmontova 1
21 000 Split
Tel: 021 341 075
Fax: 021 341 075

DOLORES LUJIĆ

STUH – PODRUČNI URED DUBROVNIK

A. Hebranga 83
20000 Dubrovnik
Tel: 020 418 976
Fax: 020 418 976
Mob: 098 427 842
e-mail: dolores@stuh.hr

ČLANOVI STATUTARNE KOMISIJE STUH

JADRANKA MARINAC

LJEĆILIŠTE ISTARSKE TOPLICE
Sv. Stjepana 63
52 470 Livade
Tel. 052 603 421
Fax: 052 603 403
Mob: 098 441 689

RUŽICA GUCUL

TZ PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE
Nikole Tesle 2
51410 Opatija
Tel: 051 623333
Fax: 051628888
e-mail: info@kvarner.hr

IVAN ĐŽALE

HN SOLARIS D.D.
HOTELI SOLARIS 85
22000 Šibenik
Tel: 022 361 666
Fax: 022 361 801
Mob: 095 90 42 748
e-mail: ivan.dzale@gmail.com

GORAN BULIĆ

DALMA D.D.
Kopilica 5
21 000 Split
Tel: 021 490 699
Fax: 021 490 741
Mob: 098 93 87 366
e-mail: goran.bulic1306@gmail.com

NATALIJA ĆUK

ATLAS D.D.
Izidora Krnjavoga 1
10000 Zagreb
Mob: 091 16 17 869
e-mail: ncukica@gmail.com

ČLANOVI NADZORNOG ODBORA STUH

IVICA MIKULČIĆ

VALAMAR RIVIERA D.D.
Stancija Kaligari 1
52440 Poreč
Tel: 052 408 143
Mob: 098 390 529
e-mail: ivica.mikulcic@
valamar.com

NINA VITAS

OPCO NOVI D.O.O.
Hrastić 15
51250 Novi Vinodolski
Mob: 099 66 84 011
e-mail: nivitas2012@gmail.com

BRANKO KOKIĆ

BORIK DRUŠTVO D.O.O.
Milke Trnine 45
23000 Zadar
Mob: 091 32 20 211

MIRJANA MEŠTROVIĆ

MOTEL PLITVICE D.O.O.
Lučko bb
10000 Zagreb
Tel: 01 65 30 444
Fax: 01 65 30 444
Mob: 091 56 24 751
e-mail: mirjana.mestrovic@motel-
plitvice.hr

ČLANOVI VIJEĆA SSSH IZ STUH

BOŽICA IVANČIĆ

PLETER – USLUGE D.O.O.
Čerinina 23
10000 Zagreb
Tel: 01 48 61 835
01 48 61 841
Fax: 01 48 61 847
Mob: 098 96 40 700
e-mail: bozicaiavancic7@gmail.com

GORAN NIKOLIĆ

ARENA HOSPITALITY
GROUP D.D.
Smareglina ulica 3
52 100 Pula
Tel: 052 223 811
Mob: 098 224 650
e-mail: gnikolic@
arenahospitalitygroup.com

SEKCIJA ŽENA STUH

EMINA IBRAHIMI

(predsjednica)
APARTMANI MEDENA D.D.
Hrvatskih žrtava 187
Seget Donji
21220 Trogir
Mob: 091 5506 208
e-mail: sekcija.zena@stuh.hr

SEKCIJA MLADIH STUH

LUANA ROJNIC

(predsjednica)
PARK PLAZA BELVEDERE
Osipovica 33
52203 Medulin
Mob: 099 3099 486
E-mail: sekcija.mladih@stuh.hr

PRISTUPNICA

STUH SINDIKAT TURIZMA I USLUGA HRVATSKE

Pristupnica

Ime i prezime:			
OIB:			
Datum rođenja:			
Stručna spremam:			
Radno mjesto:			
Naziv tvrtke i adresa:			
E-mail adresa:			
Adresa stana - (ulica):			
Poštanski broj i mjesto stanovanja:			
Telefon:			
Mobitel:			
Radni odnos: (označi x u željenoj rubrici)	☐ Neodređeno	☐ Određeno	☐ Sezonac
Ovom pristupnicom pristupam Sekciji: (označi x u željenoj rubrici)	☐ Sekcije mladih		☐ Sekcije žena

- Pristajem na mjesечно ustezanje sindikalne članarine iz plaće, u iznosu od 1,25% od bruto iznosa plaće, putem računovodstvene službe društva.
- Otvaranjem trajnog naloga u banchi kojime ću iznos od 1,25% bruto plaće uplaćivati na račun Sindikata: IBAN – HR1223600001101364829.
- Virmanskom uplatom iznosa od 1,25% bruto plaće, na račun Sindikata:
HR1223600001101364829, čiji ću primjerak, osobno ili poštom, dostaviti u Ured Predsjedništva STUH.

Ovlašćujem ovaj Sindikat da u moje ime pregovara o kolektivnom ugovoru. Slanjem ove pristupnice potvrđujem da dobrovoljno pristupam ovom Sindikatu.

„Dajem suglasnost Sindikatu turizma i usluga Hrvatske za obradu mojih navedenih osobnih podataka u pristupnici u svrhu članstva u Sindikatu turizma i usluga Hrvatske i realizacije ukupne ponude Sindikata, a u skladu s načelima i procedurama propisanim Uredbom EU 2016/679 o zaštiti pojedinca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te s njom usklađenim internim aktima STUH-a.“

UČLANIO: _____ **mob:** _____

MJESTO I DATUM _____

Potpis člana: _____